

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 27 września 2007 r. (09.10)
(OR. fr)**

13292/07

LIMITE

AGRILEG 136

PISMO PRZEWODNIE

od: Komisja
data otrzymania: 19 września 2007 r.
do: Pan Javier SOLANA, Sekretarz Generalny/Wysoki Przedstawiciel

Dotyczy: Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie nowej strategii Unii Europejskiej w zakresie zdrowia zwierząt (2007–2013) - „Lepiej zapobiegać niż leczyć”

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument Komisji KOM(2007) 539 wersja ostateczna.

Zał.: KOM(2007) 539 wersja ostateczna

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 19.9.2007
KOM(2007) 539 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

w sprawie

**nowej strategii Unii Europejskiej w zakresie zdrowia zwierząt (2007–2013) - „Lepiej
zapobiegać niż leczyć”**

{SEK(2007) 1189}
{SEK(2007) 1190}

**KOMUNIKAT KOMISJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, DO RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

w sprawie

nowej strategii Unii Europejskiej w zakresie zdrowia zwierząt (2007–2013) - „*Lepiej zapobiegać niż leczyć*”

Preambuła

W grudniu 2004 r. Komisja rozpoczęła zewnętrzną ocenę celem gruntownego przeglądu wyników działania UE w dziedzinie zdrowia zwierząt oraz w zbadania kierunków, jakie powinny zostać obrane w przyszłości. Splot okoliczności wpłynął na konieczność dokonania ponownej oceny naszej polityki:

- Główne elementy dotychczasowej polityki w dużej mierze określono w latach 1986-1995, kiedy Wspólnota liczyła dwanaście państw członkowskich.
- Od tamtej pory pojawiły się nowe wyzwania. Pojawiły się choroby, których nie znano jeszcze dziesięć lat temu - przykładem tego jest SARS – natomiast inne choroby, jak pryszczycza, choroba niebieskiego języka i ptasia grypa postawiły nas ostatnio przed nowymi problemami, przypominając o tym, że nadal stanowią poważne zagrożenie.
- Również warunki handlowe uległy radykalnym zmianom, którym towarzyszy wysoki wzrost obrotów handlowych produktami zwierzęcymi w UE, a także z krajami trzecimi.
- Nauka, technologie i nasze ramy instytucjonalne również bardzo się rozwinęły.

Ambitna strategia UE w zakresie ochrony zdrowia zwierząt (2007–2013)

Komisja ma przyjemność przedstawić propozycję dotyczącą nowej strategii UE w zakresie ochrony zdrowia zwierząt (2007–2013), która opiera się na wynikach oceny i konsultacjach z zainteresowanymi stronami. Propozycja ta umożliwi przyszłą debatę na unijnych forach międzyinstytucjonalnych, przy czym oczekuje się, że Rada i Parlament określą swoje stanowiska do końca bieżącego roku.

Ogółem proponowana strategia obejmuje ambitny sześcioletni program prac, którego celem są wyraźne wyniki:

- **Wyznaczenie priorytetów interwencji UE**
- **Nowoczesne i właściwe ramy w zakresie zdrowia zwierząt**
- **Lepsze zapobieganie, nadzór i gotowość w sytuacjach kryzysowych**
- **Nauka, innowacje i badania**

Terminarz realizacji wszystkich konkretnych działań objętych tą strategią będzie zależał od stanowiska Rady i Parlamentu, a także od naszych możliwości w zakresie zasobów ludzkich.

1. Wizja

Naszą wizją jest praca na zasadach partnerstwa celem lepszego zapobiegania problemom związanym ze zdrowiem zwierząt zanim do tych problemów dojdzie. *„Lepiej zapobiegać niż leczyć”*.

2. Cel

Przedmiotowa strategia nada kierunek rozwoju polityce w zakresie zdrowia zwierząt, opartej na obszernych konsultacjach z zainteresowanymi stronami i na stanowczym zobowiązaniu do przestrzegania wysokich standardów w zakresie zdrowia zwierząt. Będzie ułatwiać wyznaczanie priorytetów spójnych z uzgodnionymi strategicznymi celami oraz dokonanie przeglądu i osiągnięcie porozumienia w sprawie dopuszczalnych i odpowiednich standardów.

3. Zakres strategii

Pojęcie zdrowie zwierząt obejmuje nie tylko kwestię braku choroby u zwierząt, ale również mający decydujące znaczenie związki pomiędzy zdrowiem zwierząt a ich dobrostanem. [Ponadto zdrowie zwierząt jest ważnym elementem polityki Komisji w dziedzinie zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności.](#)

Przedmiotowa strategia dotyczy zdrowia wszystkich zwierząt w UE przeznaczonych do produkcji żywności, trzymanych do celów gospodarskich, sportowych, towarzyskich, rozrywkowych i w zoo. Obejmuje ona również dzikie zwierzęta i zwierzęta wykorzystywane do badań naukowych, o ile istnieje ryzyko przeniesienia chorób na inne zwierzęta lub ludzi. Ponadto strategia ta dotyczy zdrowia zwierząt przewożonych do i z UE oraz w jej obrębie.

Celem strategii jest cała UE, w tym właściciele zwierząt, lekarze weterynarii, przedsiębiorstwa łańcucha żywnościowego, sektor przemysłu związany ze zdrowiem zwierząt, grupy reprezentujące interesy zwierząt, pracownicy naukowcy i nauczyciele, organy kierownicze organizacji sportowych i rekreacyjnych, placówki edukacyjne, konsumenci, podróżni, właściwe organy państw członkowskich i instytucji UE.

Strategia ta opiera się na aktualnych unijnych ramach prawnych w zakresie zdrowia zwierząt¹ oraz na standardach i wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (Międzynarodowe Biuro Epizootyczne – OIE). Dążeniem strategii jest zapewnienie spójności z innymi dziedzinami unijnej polityki oraz z międzynarodowymi zobowiązaniami UE. Strategia będzie nadawać kierunek przy opracowywaniu nowych działań lub wytycznych oraz rozszerzy obowiązujące we Wspólnocie ustalenia w zakresie zdrowia zwierząt oparte na naukowej ocenie ryzyka i uwzględniające aspekty społeczne, gospodarcze i etyczne. Będzie wspierać osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony środowiska poprzez uwzględnianie przy tworzeniu ram politycznych kwestii wpływu na środowisko.

4. Cele

W celu poprawy zdrowia zwierząt, strategia określa kilka ambitnych zadań, które odnoszą się nie tylko do instytucji UE i rządów, ale i do wszystkich obywateli.

Cele strategii są następujące:

- Cel 1: Zapewnienie wysokiego poziomu zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności poprzez zminimalizowanie częstotliwości występowania ryzyka biologicznego² i chemicznego u ludzi;
- Cel 2: Promowanie zdrowia zwierząt poprzez zapobieganie występowaniu chorób zwierzęcych i zmniejszanie ich występowania, i tym sposobem wspieranie **ekonomii hodowli i gospodarki wiejskiej**;
- Cel 3: Zwiększenie **wzrostu gospodarczego/spójności/konkurencyjności** poprzez zapewnienie swobodnego przepływu towarów i odpowiednich przemieszczeń zwierząt³
- Cel 4: Promowanie praktyk hodowlanych i dobrostanu zwierząt⁴, które zapobiegają zagrożeniom związanym ze zdrowiem zwierząt i minimalizują szkodliwy wpływ na środowisko, wspierając tym samym cele unijnej strategii zrównoważonego rozwoju⁵.

¹ wraz ze środkami dotyczącymi dobrostanu zwierząt.

² Odniesienie do chorób zwierzęcych, chorób odpokarmowych i biotoksyn.

³ Przemieszczanie zwierząt musi utrzymać równowagę, gdy swobodne przemieszczanie zwierząt jest proporcjonalne do stopnia ryzyka wprowadzenia chorób oraz ich rozprzestrzeniania się i do dobrostanu zwierząt podczas transportu.

⁴ Zgodnie z komunikatem Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowego planu działań dotyczącego ochrony i dobrostanu zwierząt na lata 2006-2010 COM(2006) 13.

⁵ [W czerwcu 2006 r. Rada Europejska przyjęła ambitną i całościową, odnowioną strategię UE trwałego rozwoju - DOC 10917/06.](#)

Proste i wiarygodne wskaźniki wykonania będą pomocne w pomiarze postępów w osiągnięciu celów strategii, w kierowaniu polityką, w kształtowaniu priorytetów, przeznaczeniu zasobów na cele i ukierunkowaniu dyskusji. Wskaźniki zostaną opracowane w porozumieniu z zainteresowanymi stronami i ulegną poprawie z upływem czasu w miarę udostępniania lepszych danych weterynaryjnych i innych danych. Wskaźniki wykonania obejmą zarówno „twarde” wskaźniki dotyczące zdrowia zwierząt (np. częstość występowania choroby, liczba wyeliminowanych zwierząt), jak i „bardziej miękkie” wskaźniki dotyczące zaufania, oczekiwań i odbioru wśród obywateli UE. Trzeba założyć istnienie pewnych niejasności i nieprzewidywalnych zdarzeń, które mogą mieć wpływ na te wskaźniki.

5. Plan działania

Plan działania będzie miał na celu wyjaśnienie znacznej rozpiętości działania, które już jest lub będzie realizowane na poziomie UE poprzez wnioski legislacyjne lub inne mechanizmy, tak by można osiągnąć różne cele strategiczne w następnych sześciu latach.

Plan działania dotyczący realizacji celów strategicznych (część 4) będzie się opierał na czterech głównych filarach bądź obszarach działania:

1. Wyznaczenie priorytetów poszczególnych interwencji UE,
2. Ramy UE w zakresie zdrowia zwierząt,
3. Zapobieganie, nadzór i gotowość, oraz
4. Nauka, innowacje i badania.

Wszystkie prace Komisji będą się opierały na dwóch podstawowych zasadach: partnerstwa i komunikacji.

Praca w partnerstwie

Zasadnicze znaczenie dla odniesienia sukcesu ma partnerskie podejście oparte na zaufaniu, otwartości i gotowości do podejmowania trudnych decyzji. Strategia ta może tylko wtedy spowodować prawdziwe zmiany, jeżeli wszystkie strony zaangażowane w zdrowie zwierząt będą współpracowały ze sobą i z wszystkimi zainteresowanymi obywatelami. W ramach aktualnej wspólnotowej polityki w zakresie zdrowia zwierząt istnieje wiele znakomitych przykładów partnerskich działań. Musimy wykorzystać istniejące formy współpracy, zachęcać do nowych inicjatyw i w większym stopniu korzystać z pozalegisłacyjnych alternatyw regulacyjnych. **W skład „Komitetu Doradczego ds. Zdrowia Zwierząt”⁶** wejdą przedstawiciele organizacji pozarządowych z całego sektora zdrowia zwierząt, konsumentów i rządów. Komitet Doradczy ds. Zdrowia Zwierząt zapewni **kierownictwo strategiczne** w zakresie właściwego/akceptowanego poziomu ochrony zdrowia zwierząt lub zdrowia publicznego oraz w zakresie priorytetów dotyczących działania i komunikacji. Ponadto będzie śledził **postępy w realizacji strategii**: będzie konsultowany w sprawie wszystkich ocen wpływu i będzie doradzał Komisji w sprawie najlepszych sposobów osiągnięcia uzgodnionych celów. Komisja we współpracy z Radą zorganizuje konferencję w celu zaprezentowania postępów w realizacji strategii (przegląd śródkresowy – 2010).

Komunikacja

Zdrowie zwierząt jest przedmiotem troski wszystkich obywateli Europy. Troska ta wynika z zainteresowania zdrowiem publicznym i bezpieczeństwem żywności, lecz również z kosztów ekonomicznych, które mogą powodować epidemie chorób zwierzęcych oraz z kwestii związanych z dobrostanem zwierząt, włącznie ze skutkami kontroli chorób. Komisja zobowiązuje się do kontynuowania swoich celów, jakimi są **jasność i przejrzystość** w komunikowaniu się z konsumentami i zainteresowanymi stronami na temat tego, co UE robi i dlaczego. Właściwe podmioty na poziomie europejskim i krajowym powinny ze sobą współpracować, aby zapewnić spójność przekazywanych informacji i zwiększyć publiczne zaufanie.

Informowanie o strategii

Co roku sporządzane będzie **sprawozdanie** na temat postępów strategii i publikowane będą obszerne informacje o działaniach politycznych i inicjatywach. W zależności od treści przekazywanych informacji i ich docelowych odbiorców możliwe będą różne formy komunikacji. Między innymi planowane jest uczestnictwo w międzynarodowych i krajowych wydarzeniach, nawiązywanie kontaktów z mediami i organizacjami pozarządowymi, poprawa jakości stron internetowych w celu zamieszczenia na nich wyczerpujących, ważnych informacji dla wszystkich zainteresowanych stron, list kontrolnych, podręczników oraz forum - pytania i odpowiedzi.

⁶ Komitet Doradczy ds. Zdrowia Zwierząt zostanie powołany jako grupa robocza Grupy Doradczej ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt i Roślin – artykuł 4.2 decyzji Komisji 2004/613/WE z dnia 6 sierpnia 2004 r.

Komunikacja w sytuacjach kryzysowych

Dobra komunikacja na temat ryzyka z zainteresowanymi stronami/konsumentami również ma ogromne znaczenie, ponieważ niewłaściwe postrzeganie ryzyka przez społeczeństwo może zmusić organy regulacyjne do podjęcia nieuzasadnionych lub nieproporcjonalnych środków w sytuacjach kryzysowych. Komitet doradczy ds. zdrowia zwierząt będzie doradzał Komisji w sprawie dalszego poprawiania komunikacji w sytuacjach kryzysowych.

Filar 1	Wyznaczenie priorytetów interwencji UE
----------------	---

Nową strategię w zakresie zdrowia zwierząt należy uważać za zintegrowaną strategię oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem, w której położono nacisk na ryzyko biologiczne i chemiczne mające znaczenie dla UE.

1.1 Kategoryzacja zagrożeń związanych ze zdrowiem zwierząt

Ustalenie profilu i kategoryzacja ryzyka biologicznego i chemicznego zapewni podstawę dla decyzji w sprawach dotyczących ponoszenia odpowiedzialności za dane działanie.

Zidentyfikowane zagrożenia dla zdrowia zwierząt należy poddać ocenie, aby określić:

- ich **znaczenie** na tle czterech ambitnych celów unijnej strategii;
- „**dopuszczalny poziom ryzyka**” dla Wspólnoty;
- **rangę** działania w celu zmniejszenia ryzyka.

W przypadku poważnych zagrożeń dla zdrowia ludzi i gospodarki wiejskiej należy dążyć do zmniejszenia ryzyka do znikomego poziomu. Nie jest jednak możliwe uzyskanie zerowego poziomu ryzyka. Tak więc nawet działania związane z zagrożeniami o wysokim priorytecie, dążące do uzyskania znikomego poziomu ryzyka, wymagają analizy kosztów i korzyści oraz analizy efektywności pod względem kosztów możliwych interwencji, aby jak najlepiej wykorzystać ograniczone zasoby zarówno w kontekście finansowania unijnego, jak i kosztów dla producentów. Ma to decydujące znaczenie dla zaopatrzenia w żywność i jest równie ważne dla zrównoważonego rozwoju środowiska oraz dla gospodarek wiejskich państw członkowskich.

W przypadkach zidentyfikowania poważnego zagrożenia dla zdrowia, w sytuacji gdy brak jest pewności naukowej w kwestii prawdopodobieństwa wystąpienia choroby, w oczekiwaniu na dalsze informacje naukowe, które wyjaśnią zakres zagrożenia, należy podjąć tymczasowe proporcjonalne środki zapewniające wysoki poziom ochrony zdrowia (**zasada przezorności**).

Określenie profilu i kategorii zagrożenia jest trudnym procesem, który na poziomie unijnym już się rozpoczął. Decyzje muszą opierać się na rzetelnych podstawach naukowych i właściwej ocenie ryzyka (filary 4). Jednak sama nauka nie dostarczy odpowiedzi na wszystkie pytania. Dlatego Komisja zaangażuje w proces zarządzania ryzykiem przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron, aby osiągnąć możliwie największe porozumienie i wspólną odpowiedzialność za podejmowane decyzje, i aby realizować uzgodnione cele.

Cele zostaną wyznaczone na poziomie wspólnotowym, krajowym, a w stosownych przypadkach, na poziomie regionalnym. Odpowiednie **wskaźniki wykonania** umożliwią ocenę postępów w następnych sześciu latach.

Podstawą określenia właściwej **kwoty zasobów**, jaką należy przeznaczyć na osiągnięcie pożądanego poziomu ochrony, oraz opracowanie systemu podziału obowiązków i planu podziału kosztów, będzie kategoryzacja ryzyka biologicznego i chemicznego.

Oczekiwane rezultaty:

- **Kategoryzacja ryzyka biologicznego i chemicznego** zgodnie z poziomem istotności dla UE
- Porozumienie w sprawie **dopuszczalnego poziomu ryzyka**
- Wyznaczenie **priorytetów**, wymiernych **celów** i **wskaźników** wykonalności
- Określenie **kwoty zasobów**, jaka ma być przeznaczona na zidentyfikowane zagrożenia

Filar 2	Nowoczesne ramy w zakresie zdrowia zwierząt
----------------	--

W kierunku jednolitych ram regulacyjnych, kładących większy nacisk na zachęty niż kary, spójnych z innymi działaniami politycznymi UE i zbieżnych z międzynarodowymi standardami

2.1 Jednolite i bardziej przejrzyste ramy prawne

Wpływ chorób epidemicznych zwierząt gospodarskich, jak np. ptasiej grypy czy pryszczycy, może być niszczycielski dla rolników i całej gospodarki – w danym kraju, na danym kontynencie lub nawet na świecie.

Organizacje międzynarodowe jak OIE i Bank Światowy uważają zdrowie zwierząt za *globalne dobro publiczne*. UE uważa zachowanie usług zdrowotnych dla zwierząt⁷, które odpowiadają międzynarodowym standardom (w zakresie przepisów prawa, struktury, organizacji, zasobów, możliwości, roli sektora prywatnego i osób praktykujących weterynarię bez formalnego wykształcenia), za minimalny cel. Jest on priorytetem inwestycji publicznych.

Ciągle ewoluujące przepisy prawa to jeden z głównych mechanizmów interwencji UE w dziedzinie zdrowia zwierząt, używany zarówno w ramach kontynuacji polityki wspólnotowej, jak i wprowadzania w życie międzynarodowych zobowiązań. Zasady lepszych uregulowań prawnych będą stosowane poprzez zacieśnione partnerstwo i szersze działania komunikacyjne.

Celem przyszłej strategii będzie zastąpienie szeregu istniejących, powiązanych między sobą i współzależnych działań politycznych jednymi ramami politycznymi. Strategia w zakresie zdrowia zwierząt będzie dążyć do jednolitych, bardziej wyraźnych ram regulacyjnych, w możliwie największym stopniu zbieżnych z zaleceniami/standardami i z wytycznymi OIE/Kodeksu. Ramy te będą obejmowały działania w dziedzinie żywienia i dobrostanu zwierząt.

Komisja Europejska jest odpowiedzialna za dopilnowanie, aby nieuzasadnione krajowe/regionalne reguły nie stanowiły potencjalnej przeszkody dla rynku wewnętrznego. Niemniej ramy prawne UE również powinny być wystarczająco elastyczne i umożliwiać uwzględnienie oceny dotyczącej równoważności, rozstrzygnięć sporów i skutecznych reakcji na zmieniające się sytuacje. Szczególną uwagę należy zwrócić na zwierzęta trzymane na zasadzie niekomercyjnej (tj. jako hobby) i na dzikie zwierzęta, o ile wiąże się to z głównymi celami⁸.

Zadania i zakres obowiązków zostaną wyraźnie określone. Na wszystkich poziomach działania potrzebne jest podejście ukierunkowane na zachęty. Konieczny jest przegląd aktualnego instrumentu współfinansowania.

Do licznych decyzji Komisji zostaną zastosowane bardziej skuteczne procedury. SCFCAH⁹ skupi się na decyzjach, do których państwa członkowskie i zainteresowane podmioty przykładają największą wagę. W miarę możliwości należy wspierać stosowanie środków pozalegisacyjnych.

⁷ Oznacza tu właściwe organy administracyjne, wszystkie właściwe organy i wszystkie osoby upoważnione, zarejestrowane lub licencjonowane przez organ statutowy ds. zdrowia zwierząt (jak określono w Kodeksie OIE).

⁸ Np. sieć Natura 2000 ustanowiona dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, oraz dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

⁹ SCFCAH – Stały Komitet Doradczy ds. Zdrowia Zwierząt.

Oczekiwane rezultaty:

Powszechne prawo unijne w zakresie zdrowia zwierząt:

- **W jednych horyzontalnych ramach prawnych** będą zdefiniowane i ujęte wspólne zasady i wymagania obowiązujących przepisów prawa (handel wewnątrzwspólnotowy, przywóz, zwalczanie chorób zwierzęcych, żywienie zwierząt i dobrostan zwierząt).
- Obowiązujące przepisy zostaną **uproszczone** i zastąpione odpowiednio tymi nowymi ramami, mającymi na celu **zbieżność ze standardami międzynarodowymi** (standardy OIE/Kodeksu) gwarantującymi stanowcze zobowiązanie do przestrzegania wysokich standardów w zakresie zdrowia zwierząt.

2.2 Opracowanie skutecznego planu podziału kosztów i systemu podziału obowiązków

Choroby zwierząt

Obecne systemy kompensacyjne głównie koncentrują się na zapewnieniu mechanizmu kompensacji dla właścicieli zwierząt w przypadku ogniska choroby. Odpowiedni podział kosztów, korzyści i obowiązków znacznie mógłby przyczynić się do realizacji głównych celów strategii. Stwarzanie bodźców zachęcających do zapobiegania zagrożeniom związanym ze zdrowiem zwierząt, mogłoby wpływać zapobiegawczo na wystąpienie poważnego ryzyka finansowego dla państw członkowskich i Wspólnoty. Poza tym **wzmacniałaby to** spójność gospodarczą i społeczną Wspólnoty, a szczególnie zmniejszało różnice w stanie zdrowia zwierząt w różnych regionach.

Rządy mają - z jednej strony - ważną rolę do odegrania w zabezpieczeniu naszych granic zewnętrznych przed przedostaniem się chorób i w kierowaniu działaniem w związku z ogniskiem chorób egzotycznych. Rekompensata ze strony państwa ma również zasadnicze znaczenie dla skompensowania strat poniesionych w wyniku zniszczenia dla dobra publicznego własności prywatnej, przynajmniej w takim stopniu, w jakim właściciel nie jest odpowiedzialny za wystąpienie choroby. W tej kwestii ochrona zdrowia publicznego odgrywa ważną rolę.

Z drugiej strony, głównie właściciele zwierząt i przemysł wspólnie ponoszą odpowiedzialność za zdrowie zwierząt. Wynika z tego, że właściciele zwierząt i przemysł są w stanie lepiej niż inni zwalczać wiele zagrożeń związanych z chorobami zwierząt.

Istnieje ogólna zgoda, co do tego, że potrzebne jest pełne uczestnictwo i zobowiązanie wszystkich stron, łącznie z sektorem ubezpieczeniowym. Kluczowa kwestia dotyczy własności ryzyka; należy wprowadzić nowe mechanizmy zaangażowania głównych zainteresowanych podmiotów w proces podejmowania decyzji w ważnych sprawach politycznych, zwłaszcza dotyczących środków stosowanych w stanach zagrożenia.

Konieczne będzie przeprowadzenie studium wykonalności w celu zastanowienia się nad konkretnymi propozycjami dotyczącymi stopniowego opracowania zharmonizowanego systemu UE.

Sektor pasz

W przypadku problemów na dużą skalę w sektorze pasz władze publiczne ponoszą zwykle bardzo duże koszty wycofania, transportu, składowania i zniszczenia paszy, żywności i inwentarza, a także koszty analiz i innych wydatków administracyjnych. Podmioty działające na rynku pasz ponoszą odpowiedzialność za wszelkie naruszenia odpowiednich przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa pasz i za bezpośrednie konsekwencje konieczności wycofania z rynku, przerobienia i/lub zniszczenia dowolnej paszy, inwentarza oraz wyprodukowanej z niego żywności.¹⁰ W 2007 r. Komisja przedłoży sprawozdanie do *Parlamentu Europejskiego i Rady określające możliwości skutecznego systemu gwarancji finansowych dla podmiotów działających na rynku pasz.*

Oczekiwane rezultaty

- **Choroby zwierząt: Opracowanie zharmonizowanych ram UE dotyczących kryteriów podziału obowiązków i kosztów, na podstawie :**
 - **Kategoryzacja** ryzyka biologicznego i chemicznego według znaczenia dla UE (filary 1)
 - Będzie zachęcające wszystkie zaangażowane strony do zachowań ograniczających ryzyko.
 - Możliwość pokrycia pośrednich strat.
 - Koszty bilansujące (środki publiczne/ prywatne) i zakres obowiązków. Należy uwzględnić aspekty solidarnościowe.
 - Zapobieganie zakłóceniom konkurencji.
 - Zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami UE.
 - Efektywność i elastyczność wdrożenia na poziomie krajowym i regionalnym.
 - Mechanizm konsultowania się partnerów dzielących się kosztami, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych.

¹⁰ Artykuł 8 rozporządzenia (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 października 2003 r. ustanawiającego wymagania dotyczące higieny pasz.

2.3 Wpływ Wspólnoty na standardy międzynarodowe

Prawodawstwo unijne już teraz w znacznym stopniu opiera się na zaleceniach/standardach i wytycznych Kodeksu/OIE i respektuje zobowiązania UE w ramach Porozumienia WTO w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych (Porozumienie SPS). Istnieją jednak obszary, w których UE mogłaby jeszcze bardziej zbliżyć się do wspomnianych standardów (np. status chorobowy, przywóz, jakość i ocena służb weterynaryjnych, analizy laboratoryjne, żywienie zwierząt, szczepienia).

Jeżeli w OIE/Kodeksie przyjęto określone standardy, to UE przestrzega ich przy stosowaniu środków na rzecz zdrowia zwierząt. Jeżeli jednak istnieje odpowiednie uzasadnienie naukowe, UE może wprowadzać lub utrzymywać środki sanitarne lub fitosanitarne zapewniające wyższy stopień ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej. UE nadal będzie bardzo aktywnie promować własne standardy w OIE/Kodeksie i dopilnuje, w miarę możliwości, aby zostały one odpowiednio przyjęte na poziomie międzynarodowym. Należy zachęcać innych członków OIE/Kodeksu do korzystania z międzynarodowych standardów przy ustalaniu standardów własnych.

Co do przywozu UE powinna poprawić komunikację w zakresie wymagań wobec swoich partnerów handlowych. Poza tym UE powinna wzmocnić swoje zdolności negocjacyjne w kwestiach związanych z wywozem. UE powinna starać się zachęcać innych członków OIE/Kodeksu do lepszego dostosowania własnych przepisów do międzynarodowych zaleceń/standardów i wytycznych, do zapewnienia jednolitej wykładni oraz unikania potencjalnych zakłóceń konkurencji.

Z uwagi na wyłączne kompetencje Wspólnoty w niemalże wszystkich obszarach działalności OIE, w dłuższej perspektywie czasowej należy również dążyć do tego, aby Wspólnota stała się członkiem OIE, będąc nim już w ramach Kodeksu żywnościowego (Codex Alimentarius). Przyczyni się to do zwiększenia spójności standardów, wytycznych i innych przepisów przyjętych przez OIE z pozostałymi stosownymi międzynarodowymi zobowiązaniami Wspólnoty Europejskiej.

Oczekiwane rezultaty

- **Wsparcie**, w razie konieczności, **stanowiska UE**, na podstawie rzetelnych dowodów naukowych.
- **Przynależność Wspólnoty do OIE** w celu wzmocnienia aktywnej roli Wspólnoty.

2.4 W kierunku strategii wywozu na poziomie wspólnotowym

Wysoki poziom zdrowia zwierząt na terytorium UE w znacznym stopniu przyczyni się do wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie, gwarantując zachowanie konkurencyjności rolników i przedsiębiorstw europejskich oraz prawdziwego dostępu do rynków eksportowych¹¹. Musimy zadbać o to, aby przedsiębiorstwa europejskie, często małe i średnie (MŚP), były w stanie uczciwie konkurować na tych rynkach. Nieuzasadnione bariery sanitarne nabierają coraz większego znaczenia. Ich wykrycie, analiza i usunięcie jest złożone, skomplikowane technicznie i czasochłonne.

Warunki przywozu żywności pochodzenia zwierzęcego są już w znacznym zakresie zharmonizowane. Nie jest tak jednak w przypadku wywozu.

Komisja ma wyłączne kompetencje w negocjowaniu dwustronnych umów z państwami trzecimi w obszarze SPS. W przypadku niektórych krajów trzecich wymogi eksportowe UE są szczegółowo określone w dwustronnych porozumieniach weterynaryjnych¹². Trwające negocjacje handlowe, w szczególności dotyczące umów o wolnym handlu z Koreą, Indiami i państwami ASEAN¹³, obejmują rozdziały dotyczące SPS.

Komisja prowadzi obecnie rozmowy z państwami członkowskimi dotyczące skutków wdrażania aktualnej i przyszłej polityki dla negocjacji SPS z krajami trzecimi w związku z wywozem. Celem jest zapewnienie respektowania zobowiązań wynikających z Traktatu dotyczących wspólnej polityki handlowej oraz prezentowanie jednolitego podejścia Wspólnoty w negocjacjach z krajami trzecimi.

Nowa strategia UE w zakresie zdrowia zwierząt przyczyni się do dostosowania zestawu instrumentów politycznych służących lepszemu dostępowi do rynków eksportowych, do żywienia partnerstwa z zainteresowanymi stronami oraz do wyznaczenia priorytetów w celu jak najlepszego wykorzystania zasobów.

Oczekiwane rezultaty:

- Bardziej skuteczne i przejrzyste usługi dla przedsiębiorstw, włącznie z MŚP, ukierunkowane na osiąganie wyników i skupiające się na konkretnych problemach, przed którymi stają przedsiębiorstwa UE na rynkach krajów trzecich.
- **Lepsze określenie priorytetów działań** zwalczających bariery sanitarne, w sposób lepiej wykorzystujący pozostające w dyspozycji zasoby ludzkie oraz pozwalający na osiągnięcie jak największego oddziaływania gospodarczego.

¹¹ Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, COM(2007) 183 wersja ostateczna „Globalny wymiar Europy: wzmocnione partnerstwo na rzecz lepszego dostępu do rynku dla europejskich eksporterów”.

¹² Obejmujące Chile, Meksyk, USA, Kanadę, Nową Zelandię i kraje Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu.

¹³ Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej.

- **Wzmocniona rola** przy negocjowaniu unijnych warunków wywozu i rozwiązania problemów wywozu dzięki rozwojowi regionalnych zespołów UE ds. dostępu do rynku, których członkowie będą pochodzili z delegacji Komisji, ambasad państw członkowskich oraz organizacji przedsiębiorców, w stosownych przypadkach.

Filar 3	Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zdrowiem zwierząt, nadzór i gotowość w sytuacjach kryzysowych
----------------	--

Zidentyfikowanie problemów zanim staną się powszechne i gotowość do działania na wypadek ognisk chorób i sytuacji kryzysowych

3.1 Promowanie środków bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwach

Bezpieczeństwo biologiczne dotyczy środków podejmowanych w celu ochrony przed chorobami ludności, stad lub grup zwierząt, u których nie wykryto ognisk lub w celu ograniczenia rozprzestrzenienia się danej choroby wśród stada.

Skuteczne środki bezpieczeństwa biologicznego muszą mieć na celu odizolowanie nowo przybyłych do gospodarstwa zwierząt, odizolowanie zwierząt chorych, zarządzanie przemieszczaniem osób, zwierząt i wyposażeniem, właściwe stosowanie pasz oraz procedury dotyczące urządzeń do czyszczenia i odkażania.

Odpowiedzialność za te działania spoczywa na właścicielach zwierząt, a wśród nich hodowcach-hobbystach. Ponieważ jednak pewne zakaźne patogeny łatwo mogą się rozprzestrzeniać z jednego gospodarstwa na drugie, należy wypracować wspólne podejście do działań zapobiegawczych i środków bezpieczeństwa biologicznego.

Skuteczne środki bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwach będą stanowiły ważne kryterium procedur związanych z podziałem na strefy i obszary¹⁴ do celów zwalczania choroby i/lub celów handlowych. Status obszaru wolnego od choroby, środki bezpieczeństwa biologicznego, **środki dotyczące dobrostanu zwierząt** i kontroli weterynaryjnej będą również możliwymi kryteriami oceny gospodarstw i będą pomocne przy opracowywaniu systemu podziału obowiązków i planu podziału kosztów.

Oczekiwane rezultaty

- **Wytyczne** uwzględniające poziom ryzyka związanego z różnymi rodzajami systemów produkcji i gatunkami (np. produkcja intensywna, produkcja ekstensywna, obszar o wysokiej gęstości, hodowcy hobbyści). Wytyczne te będą spójne z ramami prawnymi UE w zakresie zdrowia zwierząt.

¹⁴ Podział na strefy i obszary to procedury wdrażane przez dany kraj na podstawie przepisów Kodeksu OIE służące zdefiniowaniu [subpopulacji](#) o różnym statusie zdrowia zwierząt na jego terytorium, do celów zwalczania choroby i/lub [handlu międzynarodowego](#). Podział na obszary stosuje się do danej [subpopulacji](#), gdy zastosowanie mają systemy zarządzania związane z bezpieczeństwem biologicznym, natomiast podział na strefy stosuje się, gdy dana [subpopulacja](#) jest zdefiniowana na podstawie kryterium geograficznego.

- **Zapewnienie środków** z istniejących funduszy na finansowanie i promowanie środków bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie związanych z infrastrukturą.

3.2 Identyfikacja i śledzenie pochodzenia produktu

Unijne ramy dla systemu umożliwiającego śledzenie pochodzenia produktu (system identyfikacji, etykietowania, oraz TRACES – wspólnotowy ekspercki system kontroli handlu) mają na celu poprawę w zakresie jakości, dokładności, dostępności i aktualności dostarczanych danych o żywych zwierzętach, żywności pochodzenia zwierzęcego i paszach. Ramy te umożliwiają identyfikowalność produktu niezależnie od granic państw członkowskich.

Obecnie indywidualna identyfikacja, np. bydła, odbywa się za pomocą identyfikatorów - systemu opartego na dokumentach w wersji papierowej zawierającego rejestry paszportów zwierząt i gospodarstw połączone z krajowymi bazami danych identyfikacyjnych, które nie są połączone między sobą w państwach członkowskich. Monitorowanie przemieszczania żywych zwierząt odbywa się za pomocą systemu certyfikacji istniejącej w wersji papierowej w powiązaniu z systemem TRACES.

Wraz ze stopniowym wprowadzaniem identyfikacji elektronicznej pojawia się pytanie, jak, w perspektywie średnio - a następnie długoterminowej, można połączyć różne elementy systemu identyfikowalności w odniesieniu do żywych zwierząt i stworzyć jeden zintegrowany elektroniczny system UE. Ze względu na stosunek kosztów do korzyści, producenci bydła działający na niewielką skalę stoją w obliczu szczególnych wyzwań w związku z wprowadzeniem identyfikacji elektronicznej, dlatego ocena wpływu jest szczególnie ważna. Przyszłe systemy powinny wziąć szczególnie pod uwagę sytuację MŚP, korzystając z pogłębionych ocen wpływu.

Dzięki zwiększeniu dokładności i terminowości danych nadzór weterynaryjny powinien dysponować lepszymi informacjami i lepszymi sposobami działania w kontekście ognisk choroby, natomiast skuteczność tych działań powinna wpływać na obniżenie kosztów ponoszonych przez przemysł i rząd.

Oczekiwane rezultaty:

- **TRACES osiąga swój cel i staje się wspólnym portalem dla wszelkich kwestii weterynaryjnych.**
- **Interoperacyjność krajowych baz danych identyfikacyjnych.**
- **Wprowadzenie elektronicznych procedur** (w dłuższej perspektywie czasu).
 - Studium wykonalności dotyczące dobrowolnego lub obowiązkowego wprowadzenia elektronicznej identyfikacji (ze szczególnym uwzględnieniem przeżuwaczy).

- Wprowadzenie certyfikacji elektronicznej zastępującej certyfikację w wersji papierowej w zakresie przemieszczania żywych zwierząt (handel wewnątrzspółnotowy i przywóz).
- Stworzenie obszerniejszego, zintegrowanego systemu elektronicznego z ujednoczoną bazą danych, obejmującego wszystkie elementy obecnego systemu w ramach certyfikacji, identyfikacji zwierząt oraz statusu zdrowia zwierząt i ich dobrostanu.

3.3 Większe bezpieczeństwo biologiczne na granicach

UE jest największym na świecie importerem żywności. Państwa członkowskie kontrolują granice w celu ochrony Wspólnoty przed potencjalnym ryzykiem dla zdrowia zwierząt i ludzi w związku z międzynarodowym handlem żywymi zwierzętami i ich produktami. W tym kontekście wyzwaniem jest poprawa bezpieczeństwa biologicznego na granicach tak, by nie powodować poważnych zakłóceń w transgranicznym przepływie osób i produktów rolnych. W istocie, głównym elementem kontroli granicznych zgłoszonego przywozu przeprowadzanych do celów zdrowia zwierząt jest kontrola dokumentów, przy czym UE jest zależna od ścisłości i prawdziwości ich treści.

Lekarze weterynarii powinni zacieśnić współpracę ze służbami celnymi, zarówno w punktach kontroli granicznej, jak i w punktach wejścia do Wspólnoty, gdzie towary i zwierzęta mogą być wprowadzane nielegalnie. Wiąże się z tym zasadnicze kwestie dotyczące: oceny ryzyka, zaufania między rządami krajowymi, oraz tego, jakie działania można, a których nie można przeprowadzać w punktach kontroli granicznej i w innych miejscach wprowadzenia (skuteczność/wydajność).

Poza tym przestrzeganie standardów UE może być dla niektórych rozwijających się krajów trudnym przedsięwzięciem i zniechęcać do działalności handlowej. Unia Europejska powinna korzystać z realizowanych inicjatyw i usprawnić współpracę z krajami trzecimi, zapewniając im pomoc techniczną w zakresie spełniania wymagań zdrowotnych dotyczących przywozu zwierząt oraz zwalczania chorób egzotycznych u źródła.

Oczekiwane rezultaty:

- **Przegląd istniejącego prawodawstwa** i rozwój polityki, która zapewni lepsze podejście do kontroli granicznych z uwzględnieniem ryzyka, i będzie nakierowana na kwestie związane z nielegalnym handlem. Opracowanie unijnych procedur oceny ryzyka w odniesieniu do przesyłek o podwyższonym stopniu ryzyka (produkty/kraje) i pomoc w selekcji kontenerów, które mają być fizycznie zbadane.
- Optymalizacja **koordynacji agencji/służb regulujących przywóz** (urzędy celne/służby weterynaryjne).

- Informowanie **podróźnych** o ograniczeniach i ich obowiązkach oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu egzekwowania.
- Poprawa **zarządzania ryzykiem na poziomie krajów trzecich** i udzielanie **pomocy krajom trzecim** (w ramach instrumentów współpracy zewnętrznej, szkoleń, wymiany wiedzy oraz wsparcia opartego na regionalnej wiedzy specjalistycznej).

3.4 Nadzór i gotowość w sytuacjach kryzysowych /zarządzanie kryzysowe¹⁵

Nadzór weterynaryjny

Nadzór weterynaryjny zapewnia wczesne ostrzeżenie i szybkie wykrywanie zagrożeń związanych ze zdrowiem zwierząt, wraz z możliwością odtworzenia historii choroby oraz analizą objawów i sposobów rozprzestrzeniania się choroby.

Pozyskane informacje stanowią dla instytucji unijnych i rządów niezwykle istotne dowody naukowe, pomocne w podejmowaniu decyzji dotyczących środków zapobiegawczych i kontrolnych i służą ocenie skuteczności stosowanych koncepcji. Dzięki nadzorowi weterynaryjnemu ogół społeczeństwa, rolnicy, właściciele zwierząt domowych i lekarze weterynarii dysponują informacjami, które mogą wykorzystać do podejmowania decyzji dotyczących najlepszego sposobu ochrony własnego zdrowia i zdrowia swoich zwierząt. Ponadto, aby umożliwić lepsze „dostosowanie” środków weterynaryjnych, równie ważne jest lepsze zrozumienie i lepsza ocena wpływu zmian klimatycznych na zdrowie zwierząt.

Posiadaczom zwierząt i weterynarzom również potrzebne są skuteczne szkolenia umożliwiające wczesne rozpoznawanie objawów choroby.

Gotowość na wypadek wystąpienia zagrożeń

W stanach zagrożenia związanych ze zdrowiem zwierząt trzeba działać szybko i skutecznie, stosując uzgodnione podejście. Możliwość podejmowania przez Komisję przyśpieszonych decyzji w zakresie działań na wypadek wystąpienia zagrożeń ma wielkie znaczenie dla ograniczania i zwalczania na poziomie UE zagrożeń związanych ze zdrowiem zwierząt.

¹⁵ Obejmujące również współpracę z krajami trzecimi.

W odpowiedzi na obawy etyczne oraz rosnące zapotrzebowanie w zakresie poprawy dobrostanu zwierząt, UE już teraz stosuje bardziej elastyczne podejście do kwestii szczepień i usprawnia prowadzoną politykę zwalczania głównych chorób zwierzęcych. Zmniejszenie liczby eliminowanych zwierząt zalicza się do celów nowej polityki UE w zakresie zdrowia zwierząt (cel 4). Jednak różne czynniki¹⁶decydują o tym, że decyzja o zastosowaniu szczepienia jest podejmowana dla każdego przypadku oddzielnie.

Rządy są odpowiedzialne za przygotowanie, planowanie ewentualnych sytuacji zagrożenia i wdrożenie planów gotowości na wypadek wystąpienia zagrożeń. Plany te powinny być uprzednio uzgodnione z partnerami planu podziału kosztów.

Kluczowym czynnikiem umożliwiającym skuteczne zwalczanie ogniska choroby jest wiedza o miejscu pobytu danych zwierząt i ich produktów oraz kontrolowanie ich przemieszczania.

Oczekiwane rezultaty:

Nadzór:

- Lepiej wyznaczone priorytety nadzoru według kategoryzacji zagrożeń związanych ze zdrowiem zwierząt. Określenie właściwych wskaźników i zasad dotyczących zbierania danych.
- Zachęcanie sieci współpracy zainteresowanych stron, zwłaszcza za pośrednictwem Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób oraz Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, do poprawy w zakresie zbierania danych, analizy ryzyka, informacji dla społeczeństwa, a także szkoleń, w celu umożliwienia wczesnego wykrywania problemów dotyczących zdrowia zwierząt.
- Zapewnienie finansowania celem:
 - wsparcia ze środków istniejących funduszy nadzoru epidemiologicznego,
 - utrzymania możliwości diagnostycznych UE (np. finansowanie rozwoju sieci laboratoriów) oraz,
 - zapewnienia odpowiednich szkoleń (np. inicjatywa: „*lepszemu szkoleniu – większe bezpieczeństwo żywności*”¹⁷).

¹⁶ Dostępność i skuteczność szczepionek, żądanie zatwierdzonych testów, w miarę możliwości, umożliwiających rozróżnienie zwierząt zakażonych od zwierząt zaszczepionych, międzynarodowe wytyczne OIE i możliwy wpływ na handel, analiza efektywności pod względem kosztów, możliwe ryzyko związane z użyciem szczepionek.

¹⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie lepszego szkolenia na rzecz bezpieczniejszej żywności COM(2006) 519.

- Dostosowanie systemu zgłaszania chorób zwierząt (ADNS) celem odniesienia większych korzyści z działań nadzorujących i szerszego dzielenia się informacjami¹⁸.

Gotowość na wypadek wystąpienia zagrożeń:

- Inicjatywa mająca na celu poprawę gotowości UE wobec głównych zagrożeń dla zdrowia zwierząt. Następujące części składowe inicjatywy mogą być również przydatne do rozpoznawania możliwych ataków bioterroryzmu i reagowania na nie:
 - Sieć szybkiego reagowania,
 - Wspieranie rozpowszechniania wiedzy specjalistycznej i narzędzi pozwalających na humanitarne zabijanie zwierząt w sytuacjach zagrożenia,
 - Zdolność komunikowania w sytuacjach kryzysowych,
 - Jednostki zarządzania kryzysowego i interwencyjny zespół weterynaryjny Wspólnoty,
 - Wzmocnienie niezbędnych unijnych banków antygenów/szczepionek.
- Określenie i promowanie procedur stosowanych w przyspieszonym trybie dotyczących **dopuszczenia do obrotu w całej UE produktów weterynaryjnych (np. szczepionek)** używanych do zapobiegania chorobom zwierzęcym podlegającym wspólnotowym środkom stosowanym w stanach zagrożenia.

Filar 4	Nauka, innowacje, badania
----------------	----------------------------------

Pobudzanie do działania i koordynacja w zakresie analizy ryzyka, nauki, innowacji i badań, a tym samym przyczynianie się do wyższego poziomu zdrowia publicznego i do konkurencyjności przedsiębiorstw UE zaangażowanych w dziedzinie zdrowia zwierząt.

4.1 Nauka

Wspólnota zobowiązała się do naukowej doskonałości, niezależności, otwartości i przejrzystości.

¹⁸ A w ten sposób wspieranie państw członkowskich UE w spełnianiu międzynarodowych wymogów i unikaniu powielania wysiłków, biorąc pod uwagę, że podobne informacje powinny być przekazywane za pomocą światowego systemu wymiany informacji o zdrowiu zwierząt działającego przy OIE.

Stopniowo powstaje sieć **wspólnotowych i krajowych laboratoriów referencyjnych** zajmujących się chorobami zwierząt. Rzetelny i ujednolicony pod względem naukowym sposób przeprowadzania testów ma zasadnicze znaczenie dla właściwej diagnozy choroby i dla zastosowania niezbędnych środków zwalczania i eliminacji.

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i Europejska Agencja Leków również mobilizują i koordynują zasoby naukowe z całej UE, aby zapewnić wysokiej jakości i niezależne doradztwo naukowe i ocenę ryzyka. Stanowi to solidne podstawy dla działań podmiotów zarządzających ryzykiem (Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich) w dziedzinie polityki zdrowia zwierząt.

Oczekiwane rezultaty:

- Wzmocniona współpraca pomiędzy europejskimi agencjami a instytucjami krajowymi.
- Na podstawie oceny, dokonanie przeglądu i, gdzie jest to konieczne, rozszerzenie działalności wspólnotowych laboratoriów referencyjnych.

4.2 **Innowacje i badania naukowe**

W celu rozwoju nowoczesnych badań w globalnym otoczeniu, zasadnicze znaczenie ma nawiązywanie współpracy na różnych poziomach, koordynującej polityki na poziomie krajowym lub europejskim, promującej tworzenie sieci między zespołami i zwiększającej mobilność podmiotów oraz wymianę pomysłów. Dzięki stanowczym działaniom na poziomie europejskim w dziedzinie zdrowia zwierząt można przezwyciężyć obecne rozdrobnienie wysiłków.

Nowy, siódmy program ramowy badań (2007-2013) będzie ważnym instrumentem wspierającym badania w dziedzinie zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt, wraz z krajowymi wysiłkami i innymi działaniami w ramach europejskiej współpracy badawczej.

Szereg inicjatyw zmierzających do wspierania badań w dziedzinie zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt jest już zapoczątkowanych – w tym wezwanie do utworzenia ERANET¹⁹ w zakresie zdrowia zwierząt, platformy informacyjnej w dziedzinie ochrony i dobrostanu zwierząt, oraz uruchomienie Europejskiej Platformy Technologicznej na rzecz ogólnego zdrowia zwierząt (ETPGAH) w 2004 r.

¹⁹ System ERA-NET ma na celu, w kontekście europejskiej przestrzeni badawczej, ustanowienie współpracy i koordynacji w zakresie działań badawczych (tzn. programów) prowadzonych na poziomie krajowym i regionalnym w państwach członkowskich i państwach stowarzyszonych, za pośrednictwem sieci badań naukowych.

Wspierana przez poszczególne sektory przemysłu Platforma Technologiczna powinna mobilizować zarówno sektor publiczny, jak i prywatny w Europie do przeznaczania funduszy na prowadzenie badań w ramach publiczno-prywatnych partnerstw. Platforma ta powinna ułatwić opracowanie nowych i skutecznych narzędzi (zwłaszcza szczepionek i testów diagnostycznych) do walki z chorobami zwierzęcymi, które mają duże znaczenie w Europie i w innych regionach świata. Spójne ramy prawne są wstępnym warunkiem skutecznej polityki w zakresie zdrowia zwierząt oraz rozwoju, a także stosowania lekarstw dla zwierząt i nowej generacji szczepionek.

Ponadto w swoim Wspólnotowym planie działań na rzecz ochrony i dobrostanu zwierząt Komisja zaproponowała utworzenie europejskiego centrum ds. dobrostanu zwierząt. Jego zadaniem byłoby koordynowanie i stymulowanie badań w celu modernizacji obowiązujących standardów.

Oczekiwane rezultaty:

- Zdefiniowanie planu **działania na rzecz badań** obejmującego przemysł i inne zainteresowane strony. W planie tym zostaną określone **priorytety** dotyczące zagrożeń związanych ze zdrowiem zwierząt oraz „luki” w zakresie obowiązujących narzędzi kontroli służących do nadzoru, diagnozowania, szczepienia i leczenia.
- Zapewnienie **odpowiedniego poziomu finansowania** wdrażania planu działania na rzecz badań korzystając ze środków publiczno-prywatnych partnerstw.
- Opracowanie właściwych ram na poziomie wspólnotowym w celu zminimalizowania czynników zniechęcających producentów i podtrzymania zdolności UE, w szczególności dotyczących wzmocnienia banków antygenów/szczepionek.
- Zapewnienie wsparcia dla działalności badawczej w krajach trzecich poprzez **współpracę międzynarodową** obejmującą głównie choroby egzotyczne o istotnym znaczeniu lub lekceważone choroby odzwierzęce, które mają poważne następstwa dla tych krajów.

STRATEGIA UE W ZAKRESIE ZDROWIA ZWIERZĄT

